

Til

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Vår ref: AW/JPM

Deres ref: 21/3524-32

Dato: 12. oktober 2022

Innleie fra bemanningsforetak - videre arbeid

Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser til forslag om endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak som ble fremmet i juni i år, jf. Prop. 131 L (2021–2022). Lovproposisjonen ligger nå til behandling i Stortinget. Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) har i brev orientert partene om videre arbeid og prosesser knyttet til innleieregelverket samt invitert til innspill om ulike forhold.

I lovproposisjonen ble det varslet at AID i samråd med partene vil utarbeide en praktisk og juridisk veileder for bruk av innleie og entreprise i norsk arbeidsliv. AID har videre invitert partene til å komme med innspill til hvilke problemstillinger, spørsmål og tema som veilederen bør inneholde, og om det på enkelte områder er behov for bransjespesifikke veiledere. Veilederen vil utarbeides av AID, og vil forelegges partene for kommentarer og innspill før publisering.

I lovproposisjonen ble det også foreslått en bestemmelse om at AID i forskrift kan gi regler om tidsbegrenset innleie av henholdsvis helsepersonell for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten, samt innleie av spesialkompetanse som avviker fra § 14-12 første ledd. AID har igangsatt et arbeid med å se nærmere på behov og innretning av slike særregler i forskrift og

AID vil videre se på innretning av overgangsregler både når det gjelder lovforslagene og den varslede forskriften om forbud mot å innleie fra bemanningsforetak til bygningsarbeid på byggeplasser.

Norsk Flygerforbund (NF) vil i den anledning anbefale en veileder om bruk av innleie og entreprise som må inkludere luftfart, samt innspill til unntaksregler og overgangsregler.

NFs hovedinteresse i denne høringen handler om bemanningsentreprise i luftfarten. Bemanningsentreprise i luftfart har utydeliggjort arbeidsgiveransvaret og svekket arbeidstakernes stillingsvern dramatisk. Dette ble svært tydelig i koronapandemien med måten Norwegian la ned sine heleide bemanningsselskaper på og veltet ansvaret for de ansatte over på skattebetalerne ved at Sverige og Danmark sine garantilønnsordninger måtte dekke utestående lønn. Dette selv om morselskapet NAS (Norwegian Air Shuttle) på samme tid hadde både verdier og kontanter i balansen. NF er derfor svært positive til at AID nå vil styrke regelverket som gjelder bemanningsentreprise.

Veileder om bruk av innleie og entreprise:

I Hurdalsplattformen går det tydelig frem at regjeringen har som mål å «Bekjempe sosial dumping i luftfarten og legge til rette for seriøse aktører i bransjen». Over lengre tid har det pågått en fragmentering av arbeidstakernes rettigheter i luftfarten, drevet frem av regelverksshopping, bekvemmelighetsflagg og

atypiske bemanningsmodeller. For å nå målet om å bekjempe sosial dumping i luftfarten må det en bransjespesifikk veileder til for luftfarten.

Veilederen bør inneholde definisjoner som klart presiserer skillet i lovverket mellom innleie og entrepris, på en slik måte at innleie ikke lenger «feilklassifiseres» som entrepris. For å oppnå dette må veilederen spesifikt ha presiseringer som endrer rettsstillingen fra da høyesterett tillot bemanningsentrepris i *Norwegian*, ref HR-2018-2371-A *Norwegian*, til en definisjon som forbyr dette. I *Norwegian*-tilfellet leverte entreprisbedriften kun bemanning. Entrepris i luftfart er fra før regulert gjennom EU/EASA og kalles «wet-lease eller dry-lease». Det sentrale i wet-lease/dry-lease i luftfart er at entreprisbedriften stiller med egne fly (utstyret) og bemanning.

En veileder for luftfart er helt nødvendig for å hindre at virksomheter lager selskapsstrukturer på en slik måte at skjebnefellesskapet mellom arbeidsgiver og de ansatte brytes, hvilket har svekket de ansattes stillingsvern. I luftfart har kreative selskapsstrukturer utfordret regler, lovgivning og avtaleverk på en slik måte at samarbeid og medbestemmelse i bedriften har blitt illusoriske. Her viser vi til flertallets uttalelse på side 301 i NOU 2021: 9, om at «fast ansettelse direkte hos den virksomheten som skal ha arbeidet utført er den tilknytningsformen som best legger grunnlaget for tillit, utvikling og samarbeid mellom partene, og som dermed best ivaretar interessefellesskapet rundt den norske arbeidslivsmodellen».

En bransjespesifikk veileder for luftfarten bør spesifikt inneholde definisjoner som klart beskriver hva som i luftfart menes med:

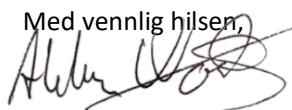
1. Innleie
2. Nær tilknytning til oppdragsgivers virksomhet
3. Vedvarende arbeidskraftsbehov og kjernevirksomhet
4. *Verktøy og materialer*. Det må presiseres at verktøy og materialer aldri kan bety *ferdig trent bemanning på ferdig oppsatte vaktskjemaer*, slik høyesterett la til grunn i HR-2018-2371-A *Norwegian*. Flymaskiner er det sentrale utstyret i luftfart, og burde tillegges vekt i vurderingen av hvem som står for verktøy og materialer.

Videre i arbeidet knyttet til regelverket foreslår AID i forskrift å gi regler om tidsbegrenset innleie av henholdsvis helsepersonell for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten, samt innleie av spesialkompetanse, som avviker fra § 14-12 første ledd.

Flybesetninger blir ofte omtalt som spesialkompetanse eller spisskompetanse. NF er opptatt av at denne definisjonen i foreslåtte særregler ikke gir adgang til tolkning som gjør at flybesetning kan falle innunder unntakene. Vi ser derfor behovet for at en bransjespesifikk veileder for luftfarten inneholder definisjon om hva som er «spesialkompetanse» og peke på at det må være noe annet enn arbeidskraft som utfører arbeid innenfor bedriftens kjernevirksomhet, slik som for eksempel flygere i et selskap som driver med lufttransport av passasjerer.

Innretning av overgangsregler for luftfarten bør være svært begrensede. Både *Norwegian* og SAS har vist evne til å fisjonere og etablere virksomheter på svært kort tid. Således er flyselskapene også i stand til å innsourcing flybesetningen som allerede tjenestegjør i kjernevirksomheten.

Med vennlig hilsen,

Aleksander Wasland
Forbundsleder

Jan Petter Munkvold (sign.)
Leder Industriell Komité

